

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ЗАГАЛЬНОЇ ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ

Катрушов О.В., Матвієнко Т.М.

Державна політика України в галузі вищої освіти спрямована на інтеграцію вищої освіти, зокрема і медичної, до європейської вищої школи, і шляхом реформування та реорганізації наша держава обрала засади Болонського процесу.

Збільшення обсягу самостійної роботи студентів сприяє організації навчання на засадах Болонського процесу. Але відразу постає питання – де, в яких умовах і яким чином студент має самостійно працювати? Ми вважаємо, що з цією метою необхідно забезпечити кафедри академії сучасною навчальною літературою в достатній кількості та вільним доступом до новітньої медичної інформації, тобто Інтернетом (як це вже зроблено в багатьох медичних ВНЗ України). Тільки за умови забезпечення бази для засвоєння знань, створення достатніх умов для продуктивної самостійної роботи ми зможемо стверджувати про перехід до Болонського процесу.

Самостійна робота студентів - найефективніша та досконала форма навчального процесу, що сприяє глибокому оволодінню майбутньою професією. СРС студентів на кафедрі загальної гігієни проводиться згідно з навчальними планами з дисципліни для різних факультетів та спеціальностей. Для цього на кафедрі виділена кімната для самопідготовки студентів, яка оснащена навчально-методичними матеріалами. Створені методичні розробки для самостійної роботи, які щороку допрацьовуються та переглядаються викладачами кафедри. З цією метою розробляються методичні розробки, в яких викладені контрольні запитання для оцінки якості підготовки навчального матеріалу з теми заняття. Також у методичних розробках міститься перелік обов'язкових навичок, понять та методик, якими має опанувати студент у процесі навчання на кафедрі загальної гігієни. Для контролю рівня знань використовується комп'ютерний програмний контроль, окремі заняття з розв'язанням ситуаційних задач, наближених до практичних умов. Передбачено також проведення конференцій з актуальних питань гігієни та екології, наприклад, із гігієни навколишнього середовища, що, в свою чергу, потребує позааудиторного вивчення літератури, праці над рефератом та виступом на семінарському занятті.

Кожна методична розробка для самопідготовки містить окремі завдання різних ступенів складності залежно від рівня успішності студентів. Крім того, викладачі кафедри проводять індивідуальні консультації як для невстигаючих студентів, так і для тих, які навчаються успішно.

Викладачі кафедри вимагають від студентів знань щодо спеціальних термінів, понять, практичних навичок та періодично перевіряють у студентів наявність зошитів самопідготовки, які є показником організованості та ставлення студента до дисципліни, хоча вони не є обов'язковими.

До аудиторної СРС належить також і виконання лабораторних робіт, алгоритми яких розроблені на кафедрі, що полегшує роботу студентів. Попередньо зі студентами обговорюється план лабораторної роботи, розподіляються робочі групи, потім виконуються необхідні лабораторні

дослідження, аналізуються одержані результати, обговорюється їхнє значення в санітарно-гігієнічній практиці та оформляються протоколи виконаної роботи.

Студенти, що мають нахил до наукової роботи, залучаються в науковий гурток кафедри. Щорічно проводиться курсова олімпіада серед студентів, кращі з них беруть участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді з загальної гігієни, яка традиційно проводиться в м. Донецьку. Кращим досягненням студентів УМСА на цій олімпіаді були III-IV місця.

Для проведення позааудиторної СРС, на яку згідно з навчальним планом виділяється 104 год. на 3-4 курсах медичного ф-ту, 54 год. на 6 курсах медичного ф-ту та 34 год. на 2 курсах стоматологічного ф-ту, на кафедрі розроблені тематичні плани, в яких відображені ті питання навчальної програми, які не розглядаються на практичних заняттях. Викладачі кафедри продовжують працювати над методичним забезпеченням самостійної позааудиторної роботи студентів, тільки за 2006/2007 н.р. підготовлено 3 методичні розробки: "Профілактика внутрішньолікарняної інфекції", "Гігієнічна оцінка методів консервування харчових продуктів", "Гігієнічне значення вмісту нітратів у харчових продуктах".

Перспективним напрямком організації та проведення СРС вважаємо створення мультимедійних програм для навчання і самостійної підготовки студентів за темами, які потребують знань технічних і технологічних процесів різних галузей виробництва, особливостей перебування людей у різних мікрокліматичних умовах, в організованих колективах, ознайомлення з нормативно-методичними документами для опанування різними методиками санітарно-гігієнічних досліджень тощо. У цьому плані кафедра вже має певні досягнення, зокрема створений електронний варіант навчально-довідникового посібника "Стоматологія: організаційно-правові та гігієнічні аспекти".

Перспективною для організації самостійної позааудиторної роботи студентів на відповідному рівні потреб етапу реформування вищої медичної освіти ми вважаємо її широку комп'ютеризацію. Раціонально і доцільно було б оснастити кімнати для самопідготовки сучасним комп'ютерним обладнанням. На віддаленішу перспективу комп'ютеризація сприятиме впровадженню дистанційної освіти, особливо перспективної для післядипломної підготовки спеціалістів і для перепідготовки та підвищення кваліфікації викладачів вузів. Звичайно, широке впровадження комп'ютерної техніки в навчальний процес потребує значних матеріально-технічних затрат, але ці затрати сприятимуть не тільки підвищенню рівня підготовки майбутнього спеціаліста, а й забезпечуватимуть мобільність студентів, викладачів та спеціалістів, нададуть гарантії якості медичної освіти і можливість конкурувати зі спеціалістами в інших країнах: працюватимуть на підвищення рейтингу вищої медичної освіти взагалі й освіти в нашій академії зокрема, зрештою, створять можливість для включення нашого вузу в європейський простір вищої освіти.

Отже, на кафедрі використовуються різні форми навчальної роботи для організації самостійної роботи студентів як у навчальний, так і в позанавчальний час.